

దేశీ నృత్య రీతులు - పాల్కురికి సోమన

మన పాల్కురికి సోమనవారు ఎంత అందంగా భరతశాస్త్రం లోని వివిధ నడకల పేరాలు, శివభక్తులు పరవశంతో చేస్తున్న వివిధ నడకలు పివరించారో ఈ పద్యంలో చూడండి

"సహజ మయిన తనుగతీస్వర పంచకములు
బటురసాలంకార భావముల్ దనర
స్ఫుటవాద్య తాళ సంఘటన ఘటిల్ల
దనుపాద ఘట్టన దనరుద్ఘటన
లను నటించుచు నందియల్ గదల్చుచు
నోవో! యనుచు లాస మనునయించుచు
జతులు వాడుచు దాళగతుల కాడుచును
శ్రుతుల గూడుచు నేలద్రొక్క నోడుచును
వీగుచు కరణీకల్ విస్తరించుచును
లోగుచు దంతావళుల్ నటింపుచును
బొబ్బలు వొడుచుచు బొంగియార్చుచును
గుబ్బన లేచుచు గునిసియాడుచును
జారుచు జంగలు సాపుచు మంది
నూరించుచును మొగంబోర పుచ్చుచును
జంక జూపుచు బయల్ సప్పరించుచును
జంకల డిచి కొనుచు శంకరబాడు
చును నురుకుచు గ్రేళ్ళు సూపుచు బన్నీ

కొనుచు గంతులువెచుచును మణి కట్లు
 వెడ మరించుచు వ్రేళ్ళు పిడికిలించుచును
 నొడలడంచుచు నురం బొగ్గుచు వీపు
 పిరచి కొనుచు బురి పిచ్చుచు మోము
 బొరడుపుచ్చుచు భుజంబులు బపేయుచును
 మ్రోకాళ్ళు దొడలును ముడివరచుచును
 గూకటి గిరుపుచు గొకతించుచును
 మూతులు నలుపుచు మురుకటింపుచును
 మ్రోతకు నుబ్బుచు మురియుచు జనుచు
 మేన్నక చూచుచు మెడపిర్చి కొనుచు
 గన్నులార్చుచు జెవుల్ గత్తిరించుచును
 వెర్వెరలాడుచు వెక్కిరించుచును
 గవ్వదండల యందు గతులు పుచ్చుచును
 బొమలెత్తి వైచుచు బుగ్గరించుచును
 దమకించి దాటుచు దండలీచ్చుచును
 గొంకుచు వడకుచు గొసరుచు మూడు
 వంకలబోవుచు శంకించు కొనుచు
 బరుచే వ్రేయుచు బకపకనగుచు
 గరముబ్బుచును జొల్లు గారించి కొనుచు
 సరసంబులాడుచు జప్పటలీదుచు
 పిరసంబులాడుచు పిర్రపిగుచును
 నొడ్డోల గంబులో నొరసి తిర్గుచును

నడ్డంబు ద్రీ కటంబు నన్నీ వాడుచును
మర గాళ్ళ నడచుచు మొగినేల గాళ్ళు
దాకుచుండ నె గ సి తటు కున చనుచు
గూర్చుండి నడచుచు గుప్పించి యచట
నార్చుచు మెర ము లందందవెచుచు
నుర మున నడచుచు నొది కిల జనుచు
ధరబొరలుచు సముద్దతిలేచి చనుచు
నుర్విద్రీప్పట మున నోకవ్రేల యిడియ
గుర్వుగా దిరుగుచు గుర్పించుకొనుచు
గరతలంబాని శ్రీమ్రుమ సారీయట్లు
ధర దిరి గుచు దెసల్ దన్ని నీల్చుచును
తీరి గుచు వెతీదన్ని తీవుట నీల్చుచును"

అంటూ దేశీ నృత్య రీతులను ఈ రచనలో పేర్కొన్నారు.

Keywords: pAlkuriki sOmana, dESi nrutya ritulu. Nritya ritulu, bommalATalu,
chindulu, jAnapada sAhityamIO nritya riti padyAm